ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – ೩.

2019-20 ನೇ ಸಾಲಿನ ಪಠ್ಯಾಧಾರಿತ

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ

ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ವಿನ್ಯಾಸ

ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ

तृतीयभाषा – संस्कृतम्

तृतीयभाषा संस्कृतम्

पीठिका – प्रत्येकं छात्रस्य जीवने प्राथमिकं माध्यमिकं च शिक्षणम् अत्यन्तं महत्त्वं स्थानम् आवहति । यतः इदमेव उन्नतशिक्षणं प्रति आधारशिलेव भवति ।

प्राथमिकवर्षदशकस्य औपचारिकशिक्षणस्य अन्ते छात्राणाम् अधिगमनानुभवस्य गुणात्मकाधिगमनस्य च निकषोपला परीक्षा एव कर्नाटक–प्रौढशिक्षण–परीक्षा–मण्डल्या प्रचाल्यमाना (S.S.L.C.) एस्.एस्.एल्.सि. परीक्षा वर्तते । इयं च परीक्षा शिक्षणसमितेः आशयं, पोषकाणां निरीक्षाः, शिक्षकाणां वृत्तिकौशलं, छात्राणां बौद्धिकसामर्थ्यं च प्रकाशयति । अत एव शिक्षणे समयानुगुणं कानिचन परिवर्तनानि भवन्ति ।

पद्यवस्तूनां परिष्करणं तदनुगुणं पाठ्यपुस्तकेषु परिवर्तनं, शिक्षकाणां मार्गदर्शनम्, आवश्यकतानुगुणं मौल्यमापने परिवर्तनम्, एते सर्वे अंशाः शिक्षणस्य स्तरं वर्धयितुं साहाय्यकाः भवन्ति ।

निरूपणात्मकमौल्यमापनानि, सङ्कलनात्मकमौल्यमापने च निरन्तरं तथा व्यापकमौल्यमापनस्य आधारस्तम्भाः भवन्ति । निरूपणात्मकं मौल्यमापनं छात्राणाम् अधिगमनं क्रियाकलापद्वारा अन्विष्य, शिक्षकेषु बोधनकौशल्यानां संवर्धने आनुकूल्यं जनयति । छात्राणां बौद्धिकस्तरस्य मापने च साधनपरीक्षा प्रमुखं स्थानं भजते । शैक्षणिकवर्षस्य अन्ते क्रियमाणे सङ्कलनात्मके मौल्यमापने साधनपरीक्षा अपि अन्तर्भवति । तादृश – परीक्षायाः भागभूते प्रश्नपत्रे अपि परिवर्तनं आवश्यकम् । एवं अस्मिन् वर्षे परिष्कृतं पाठ्यपुस्तकं आधारीकृत्य मौल्यमापनं गुणात्मकं कर्तुं प्रश्नपत्रस्य विन्यासे परिवर्तनं कृतम् ।

<u>प्रमुखांशाः</u>

२०१९–२०२० तमस्य शैक्षणिकवर्षस्य एस्.एस्.एल्.सि. प्रसिद्धपरीक्षायाः तृतीयभाषासंस्कृतस्य प्रश्नपत्रस्य विन्यासे परिष्कारः कृतः । अस्य प्रमुखानि उद्देश्यानि एवं भवन्ति ।

१. छात्रेषु कण्ठपाठविधानस्य दूरीकरणम् ।

२. स्मरणात्मकानां अंशानां न्यूनीकरणम् ।

३. परीक्षासमये जायमानस्य परीक्षा–अव्यवहारस्य प्रतिबन्धनम् ।

४. वस्तुनिष्ठप्रश्नानां, अतिलघूत्तराणां प्रश्नानां संख्यायां न्यूनीकरणम् ।

५. भाषासामर्थ्यवर्धनाय दीर्घोत्तरयुक्तप्रश्नानां प्रदानम् ।

६. अङ्काधारितं बोधनक्रमम् अपनेतुं घटकानुगुणं अङ्कवितरणं विहाय विषयाधारिता (Theme based) अङ्कवितरणव्यवस्था अनुसृता ।

७. गतवर्षस्य प्रश्नपत्रे A,B,C इति विभागाः आसन् । ते विभागाः इतः परं न भवन्ति ।

८. प्रश्नपत्रे आरोहणक्रमेण अङ्कयोजनं कृतम् ।

प्रयोजनानि

१. छात्राः अङ्काधारितं पठनं, अध्यापकाः अङ्काधारितं पाठनं, पोषकाः अङ्काधारितं चिन्तनं दूरीकुर्वन्ति ।

२. पाठ्यपुस्तके प्रदत्तान् सर्वान् पाठान् शिक्षकाः पाठयन्ति । छात्राः पठन्ति च ।

३. गुणात्मकं चिन्तनं, बोधनं, मौल्यमापनानि च भवन्ति ।

४. छात्रेषु लेखनं, पठनं, भाषणं, श्रवणम् प्रभृतीनि भाषाकौशलानि अभिवर्धन्ते

५. दीर्घोत्तरयुक्तानां प्रश्नानां कृते छात्रैः अधिकम् अवधानं दीयते ।

६. छात्रेषु विषयाभिव्यक्तिसामर्थ्यम् विवर्धते ।

प्रश्नपत्रस्य विन्यासे कृतं परिवर्तनम्
विषयः – तृतीयभाषा संस्कृतम्

गरिष्ठाङ्काः : ८०　　　　अवधिः – २.३० घण्टाः

(Regular Fresh)

१. उद्दिष्टानुगुणं प्रामुख्यम्

2018-19			2019-20		
उद्दिष्टानि	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**	**उद्दिष्टानि**	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**
स्मरणम्	20	16	स्मरणम्	20	16
धारणम्	40	32	धारणम्	34	27
अभिव्यक्तिः	36	29	अभिव्यक्तिः	42	34
प्रशंसा	04	03	प्रशंसा	04	03
आहत्य	**100**	**80**	**आहत्य**	**100**	**80**

१. धारणात्मकप्रश्नानाम् पञ्च अङ्काः न्यूनाः जाताः ।

२. अभिव्यक्तौ पञ्च–अङ्काः अधिकाः कृताः ।

२. विषयानुगुणं प्रामुख्यम्

2018-2019				2019-2020			
विषयाः	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**	**प्रश्नसंख्या**	**विषयाः**	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**	**प्रश्नसंख्या**
गद्यम्	33	26	19	**गद्यम्**	29	23	14
पद्यम्	25	21	13	**पद्यम्**	29	23	11
पूरक – पाठाः	04	03	01	**पूरक – पाठाः**	04	04	01
अपठित–गद्यम्	04	04	01	**अपठित–गद्यम्**	04	04	01
व्याकरणम्	34	26	12	**व्याकरणम्**	34	26	11
आहत्य	**100**	**80**	**46**	आहत्य	**100**	**80**	**38**

१. गद्यभागे त्रयः अङ्काः न्यूनाः कृताः ।

२. पद्यभागे अङ्कद्वयं अधिकं कृतम् ।

३. पूरकपाठयोः कृते एकः अङ्कः अधिकः दत्तः ।

४. व्याकरणविभागे एकः प्रश्नः न्यूनः जातः ।

५. आहत्य अष्टप्रश्नाः न्यूनाः जाताः ।

३. प्रश्नानुगुणं प्रामुख्यम्

2018-19					2019-20				
प्रश्नानां स्वरूपम्	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताः अङ्काः**	**प्रश्नानां संख्याः**	**अपेक्षितः समयः**	**प्रश्नानां स्वरूपम्**	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताः अङ्काः**	**प्रश्नानां संख्याः**	**अपेक्षितः समयः**
वस्तुनिष्ठः	20	16	16	20	वस्तुनिष्ठः	15	12	12	15
अतिलघूत्तरम्	12.50	10	10	10	अतिलघूत्तरम्	05	04	04	05
लघूत्तरम्	25	20	10	30	लघूत्तरम्	20	16	08	30
दीर्घोत्तरम्–१	22.50	18	06	35	दीर्घोत्तरम्–१	34	27	09	35
दीर्घोत्तरम्–२	20	16	04	40	दीर्घोत्तरम्–२	20	16	04	30
दीर्घोत्तरम्–३	--	--	--	--	दीर्घोत्तरम्–३	06	05	01	20
आहत्य	**100**	**80**	**46**	**135+15**	**आहत्य**	**100**	**80**	**38**	**135+15**

१. वस्तुनिष्ठप्रश्नेषु चत्वारः अङ्काः न्यूनाः जाताः ।

२. अतिलघूत्तरप्रश्नेषु षट् अङ्काः न्यूनाः कृताः ।

३. लघूत्तरे चत्वारः अङ्काः न्यूनाः जाताः । दीर्घोत्तरं –१ मध्ये नव अङ्काः अधिकाः जाताः ।

४. दीर्घोत्तरम् – ३ – पञ्च अङ्कानां कृते एकः प्रश्नः प्रदत्तः ।

४. प्रश्नानां संख्यासु अपि परिवर्तनं जातम् । आहत्य अष्ट प्रश्नाः न्यूनाः जाताः ।

४. प्रश्नस्तराः

2018-19		**2019-20**	
स्तराः	**प्रतिशतम्**	**स्तराः**	**प्रतिशतम्**
सुलभः	30	सुलभः	30
साधारणः	50	साधारणः	50
कठिनः	20	कठिनः	20

१. अत्र किमपि परिवर्तनं न कृतम्

५. **प्रश्नप्रकाराः अङ्कवितरणञ्च**

2018-19		2019-20	
प्रश्नप्रकाराः	**अङ्कयोजनम्**	**प्रश्नप्रकाराः**	**अङ्कयोजनम्**
बहुविकल्पः	12 x 1 = 12	बहुविकल्पः	8 x 1 = 08
संयोज्य लिखत	4 x 1 = 04	चतुर्थपदम्	4 x 1 = 04
एकवाक्यम्	10 x 1 = 10	एकवाक्यम्	4 x 1 = 04
लघूत्तरम् –2-3 वाक्यानि	10x 2 = 20	लघूत्तरम् –2-3 वाक्यानि	8x 2 = 16
दीर्घोत्तरम् –१ 3-4/5-6 वाक्यानि	6 x 3 = 18	दीर्घोत्तरम् –१ 3-4/5-6 वाक्यानि	9 x 3 = 27
दीर्घोत्तरम् –२ 10 वाक्यानि	4x 4 = 16	दीर्घोत्तरम् –२ 10 वाक्यानि	4x 4 = 16
दीर्घोत्तरम् –३ 10 वाक्यानि		दीर्घोत्तरम् –३ 10 वाक्यानि	1x 5 = 5
आहत्य	**46 / 80**	**आहत्य**	**38 / 80**

१. बहुविकल्पे चत्वारः प्रश्नाः न्यूनाः जाताः ।

२. एकवाक्ये षट् प्रश्नाः न्यूनाः कृताः ।

३. लघूत्तरे द्वौ प्रश्नौ न्यूनौ जातौ ।

४. दीर्घोत्तरम् –१ मध्ये त्रयः प्रश्नाः अधिकाः जाताः ।

५. पञ्च–अङ्कानां कृते दीर्घोत्तरे एकः प्रश्नः समायोजितः ।

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – ೩.

2019-20 ನೇ ಸಾಲಿನ ಪಠ್ಯಾಧಾರಿತ

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ

ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ವಿನ್ಯಾಸ

ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ

तृतीयभाषा – संस्कृतम्

तृतीयभाषा संस्कृतम्

पीठिका – प्रत्येकं छात्रस्य जीवने प्राथमिकं माध्यमिकं च शिक्षणम् अत्यन्तं महत्त्वं स्थानम् आवहति । यतः इदमेव उन्नतशिक्षणं प्रति आधारशिलेव भवति ।

प्राथमिकवर्षदशकस्य औपचारिकशिक्षणस्य अन्ते छात्राणाम् अधिगमनानुभवस्य गुणात्मकाधिगमनस्य च निकषोपला परीक्षा एव कर्नाटक–प्रौढशिक्षण–परीक्षा–मण्डल्या प्रचाल्यमाना (S.S.L.C.) एस्.एस्.एल्.सि. परीक्षा वर्तते । इयं च परीक्षा शिक्षणसमितेः आशयं, पोषकाणां निरीक्षाः, शिक्षकाणां वृत्तिकौशलं, छात्राणां बौद्धिकसामर्थ्यं च प्रकाशयति । अत एव शिक्षणे समयानुगुणं कानिचन परिवर्तनानि भवन्ति ।

पठ्यवस्तूनां परिष्करणं तदनुगुणं पाठ्यपुस्तकेषु परिवर्तनं, शिक्षकाणां मार्गदर्शनम्, आवश्यकतानुगुणं मौल्यमापने परिवर्तनम्, एते सर्वे अंशाः शिक्षणस्य स्तरं वर्धयितुं साहाय्यकाः भवन्ति ।

निरूपणात्मकमौल्यमापनानि, सङ्कलनात्मकमौल्यमापने च निरन्तरं तथा व्यापकमौल्यमापनस्य आधारस्तम्भाः भवन्ति । निरूपणात्मकं मौल्यमापनं छात्राणाम् अधिगमनं क्रियाकलापद्वारा अन्विष्य, शिक्षकेषु बोधनकौशल्यानां संवर्धने आनुकूल्यं जनयति । छात्राणां बौद्धिकस्तरस्य मापने च साधनपरीक्षा प्रमुखं स्थानं भजते । शैक्षणिकवर्षस्य अन्ते क्रियमाणे सङ्कलनात्मके मौल्यमापने साधनपरीक्षा अपि अन्तर्भवति । तादृश – परीक्षायाः भागभूते प्रश्नपत्रे अपि परिवर्तनं आवश्यकम् । एवं अस्मिन् वर्षे परिष्कृतं पाठ्यपुस्तकं आधारीकृत्य मौल्यमापनं गुणात्मकं कर्तुं प्रश्नपत्रस्य विन्यासे परिवर्तनं कृतम् ।

प्रमुखांशाः

२०१९–२०२० तमस्य शैक्षणिकवर्षस्य एस्.एस्.एल्.सि. प्रसिद्धपरीक्षायाः तृतीयभाषासंस्कृतस्य प्रश्नपत्रस्य विन्यासे परिष्कारः कृतः । अस्य प्रमुखानि उद्देश्यानि एवं भवन्ति ।

९. छात्रेषु कण्ठपाठविधानस्य दूरीकरणम् ।
१०. स्मरणात्मकानां अंशानां न्यूनीकरणम् ।
११. परीक्षासमये जायमानस्य परीक्षा–अव्यवहारस्य प्रतिबन्धनम् ।
१२. वस्तुनिष्ठप्रश्नानां, अतिलघूत्तराणां प्रश्नानां संख्यायां न्यूनीकरणम् ।
१३. भाषासामर्थ्यवर्धनाय दीर्घोत्तरयुक्तप्रश्नानां प्रदानम् ।
१४. अङ्काधारितं बोधनक्रमम् अपनेतुं घटकानुगुणं अङ्कवितरणं विहाय विषयाधारिता (Theme based) अङ्कवितरणव्यवस्था अनुसृता ।
१५. गतवर्षस्य प्रश्नपत्रे A,B,C इति विभागाः आसन् । ते विभागाः इतः परं न भवन्ति ।
१६. प्रश्नपत्रे आरोहणक्रमेण अङ्कयोजनं कृतम् ।

प्रयोजनानि

७. छात्राः अङ्काधारितं पठनं, अध्यापकाः अङ्काधारितं पाठनं, पोषकाः अङ्काधारितं चिन्तनं दूरीकुर्वन्ति ।

८. पाठ्यपुस्तके प्रदत्तान् सर्वान् पाठान् शिक्षकाः पाठयन्ति । छात्राः पठन्ति च ।

९. गुणात्मकं चिन्तनं, बोधनं, मौल्यमापनानि च भवन्ति ।

१०. छात्रेषु लेखनं, पठनं, भाषणं, श्रवणम् प्रभृतीनि भाषाकौशलानि अभिवर्धन्ते

११. दीर्घोत्तरयुक्तानां प्रश्नानां कृते छात्रैः अधिकम् अवधानं दीयते ।

१२. छात्रेषु विषयाभिव्यक्तिसामर्थ्यम् विवर्धते ।

प्रश्नपत्रस्य विन्यासे कृतं परिवर्तनम्

विषयः – तृतीयभाषा संस्कृतम्

गरिष्ठाङ्कः : १०० अवधिः – २.४५ घण्टाः

Private Fresh

१. उद्दिष्टानुगुणं प्रामुख्यम्

2018-19			**2019-20**		
उद्दिष्टानि	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**	**उद्दिष्टानि**	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**
स्मरणम्	20	20	स्मरणम्	20	20
धारणम्	40	40	धारणम्	32	32
अभिव्यक्तिः	36	36	अभिव्यक्तिः	44	44
प्रशंसा	04	04	प्रशंसा	04	04
आहत्य	**100**	**100**	**आहत्य**	**100**	**100**

१. धारणात्मकप्रश्नानां अष्ट-अङ्काः न्यूनाः जाताः ।

३. अभिव्यक्तौ अष्टौ अङ्काः अधिकाः कृताः ।

२. विषयानुगुणं प्रामुख्यम्

2018-2019				2019-2020			
विषयाः	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**	**प्रश्नसंख्या**	**विषयाः**	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताङ्काः**	**प्रश्नसंख्या**
गद्यम्	37	37	20	**गद्यम्**	30	30	16
पद्यम्	25	25	18	**पद्यम्**	31	31	14
पूरक – पाठाः	03	03	01	**पूरक – पाठाः**	04	04	01
अपठित–गद्यम्	04	04	01	**अपठित–गद्यम्**	05	05	01
व्याकरणम्	31	31	17	**व्याकरणम्**	30	30	15
आहत्य	**100**	**100**	**57**	**आहत्य**	**100**	**100**	**47**

१. गद्यभागे सप्त – अङ्काः न्यूनाः जाताः ॥
२. पद्यभागे षट्–अङ्काःअधिकाः जाताः ।
३. पूरकपाठयोः कृते एकः अङ्कः अधिकः कृतः ।
४. अपठितगद्यस्य कृते एकः अङ्कः अधिकः कृतः ।
४. व्याकरणविभागे एकः अङ्कः न्यूनीकृतः ।
५. आहत्य दशप्रश्नाः न्यूनाः कृताः ।

३. प्रश्नानुगुणं प्रामुख्यम्

2018-19					2019-20				
प्रश्नानां स्वरूपम्	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताः अङ्काः**	**प्रश्नानां संख्याः**	**अपेक्षितः समयः**	**प्रश्नानां स्वरूपम्**	**प्रतिशतम्**	**प्रदत्ताः अङ्काः**	**प्रश्नानां संख्याः**	**अपेक्षितः समयः**
वस्तुनिष्ठः	19	19	19	25	वस्तुनिष्ठः	15	15	15	20
अतिलघूत्तरम्	14	14	14	20	अतिलघूत्तरम्	05	05	5	10
लघूत्तरम्	22	22	11	30	लघूत्तरम्	20	20	10	30
दीर्घोत्तरम्–१	24	24	8	40	दीर्घोत्तरम्–१	33	33	11	40
दीर्घोत्तरम्–२	16	16	4	25	दीर्घोत्तरम्–२	12	12	03	20
दीर्घोत्तरम्–३	5	5	1	10	दीर्घोत्तरम्–३	15	15	03	30
आहत्य	**100**	**100**	**57**	**150+15**	**आहत्य**	**100**	**100**	**47**	**150+15**

१. वस्तुनिष्ठप्रश्नेषु चत्वारः अङ्काः न्यूनाः जाताः ।
२. अतिलघूत्तरप्रश्नेषु नव अङ्काः न्यूनाः कृताः ।
३. लघूत्तरे अङ्कद्वयं न्यूनीकृतम् ।
४. दीर्घोत्तरं –१ मध्ये नव अङ्काः अधिकाः जाताः ।
५. दीर्घोत्तरं – २ मध्ये चत्वारः अङ्काः न्यूनाः कृताः ।
६. दीर्घोत्तरं – ३ मध्ये दश–अङ्काः अधिकाः जाताः ।
७. प्रश्नानां संख्यासु अपि परिवर्तनं जातम् । आहत्य दशप्रश्नाः न्यूनाः जाताः ।

४. प्रश्नस्तराः

2018-19		**2019-20**	
स्तराः	**प्रतिशतम्**	**स्तराः**	**प्रतिशतम्**
सुलभः	30	सुलभः	30
साधारणः	50	साधारणः	50
कठिनः	20	कठिनः	20

१. अत्र किमपि परिवर्तनं न कृतम्

५. प्रश्नप्रकाराः अङ्कवितरणञ्च

2018-19		2019-20	
प्रश्नप्रकाराः	**अङ्कयोजनम्**	**प्रश्नप्रकाराः**	**अङ्कयोजनम्**
बहुविकल्पः	12 x 1 = 12	बहुविकल्पः	10 x 1 = 10
संयोज्य लिखत	4 x 1 = 04	चतुर्थपदम्	5 x 1 = 05
रिक्तस्थानं पूरयत	3 x 1 = 03	-----	-----
एकवाक्यम्	14 x 1 = 14	एकवाक्यम्	5x 1 = 05
लघूत्तरम् –2-3 वाक्यानि	11x 2 = 22	लघूत्तरम् –2-3 वाक्यानि	10x 2 = 20
दीर्घोत्तरम् –१ 3-4/5-6 वाक्यानि	8x 3 = 24	दीर्घोत्तरम् –१ 3-4/5-6 वाक्यानि	11 x 3 = 33
दीर्घोत्तरम् –२ 10 वाक्यानि	4x 4 = 16	दीर्घोत्तरम् –२ 10 वाक्यानि	3x 4 = 12
दीर्घोत्तरम् –३ 10 वाक्यानि	1x 5 = 5	दीर्घोत्तरम् –३ 10 वाक्यानि	3x 5 = 15
आहत्य	**57 / 100**	**आहत्य**	**47 / 100**

१. प्रश्नप्रकारेषु विशेषरूपेण परिवर्तनं न जातम् । अङ्कयोजने परिवर्तनं कृतम् ।

२. लघूत्तरप्रश्नानां दीर्घोत्तरप्रश्नानां च पर्यायप्रश्नाः भवन्ति ।

कर्नाटकप्रौढशिक्षण–परीक्षामण्डली

मार्गदर्शि प्रश्नपत्रम् – 1

2019-2020

(Regular Fresh)

विषयः – तृतीयभाषा संस्कृतम् **विषयसङ्केतः – 67 S**

समयः – 2.30 घण्टाः **अङ्काः –80**

I. अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । **8 x 1 = 8**

1. महाबलः: – अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) विष्णुः b) शिवः
   c) गणेशः d) शारदा
2. नृत्यन्ति – अत्र एषः लकारः वर्तते ।
   a) लिट् लकारः । b) लङ् लकारः ।
   c) लोट् लकारः । d) लट् लकारः ।
3. ग्रन्थालये – अत्र एषा विभक्तिः भवति ।
   a) सप्तमी b) तृतीया
   c) चतुर्थी d) पञ्चमी
4. देवाः – अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) दानवाः b) पशवः
   c) मानवाः d) गुरवः
5. पठितव्यः – अत्र एषः प्रत्ययः भवति ।
   a) तव्यत् b) क्त
   c) क्त्वा d) ल्यप्
6. गच्छ – अत्र एषः पुरुषः वर्तते ।
   a) प्रथमः b) मध्यमः
   c) उत्तमः d) अन्यः
7. रामाय – अत्र एतत् कारकं भवति ।
   a) कर्तृकारकम् b) कर्मकारकम्
   c) करणकारकम् d) सम्प्रदानकारकम्
8. अस्मदीयः – अत्र विग्रहवाक्यं एवं भवति ।
   a) अस्माकम् अयम् b) तस्य अयम्
   c) भवतः अयम् d) युष्माकम् अयम्

II. चतुर्थं पदं लिखत । **4 x 1 = 4**

9. अङ्गराजः – कर्णः :: महत्तरा – ______।
10. गुरुः – दक्षिणामूर्तिः :: निशामणिः – _____।
11. परम्परा – सम्प्रदायः :: ध्येयोद्देशौ – _______।
12. दशकण्ठः – रावणः :: दाशरथिः – ______।

III. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । **4x 1 = 4**

13. मेलायाः आयोजिका संस्था का ?
14. कर्णस्य सारथिः कः ?
15. विवेकानन्दस्य शिष्यः कः ?
16. अक्षयाः निधयः कति सन्ति ?

IV. द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत । **4 x2=8**

17. पुस्तकमेलायाः वेदिकायां के के अंशाः आसन् ?
18. ग्रन्थालयस्य ग्रन्थपालः किम् अचिन्तवान् ?
19. गणेशः कीदृशः ?

अथवा

शारदा कीदृशी ?

20. रघुवंशीयराजाः कथम् आसन् ?

V. संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

21. ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರ ಪುತ್ರನು ಗಣೇಶನು. ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

VI. कर्नाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

22. उद्याने विशालः सरोवरः अस्ति । तत्र पक्षिणः विहरन्ति ।

VII. विग्रहवाक्यं लिखत । **1 x2=2**

23. a) यथाविधि b) महोत्सवः

अथवा

समस्तपदं लिखत ।

a) शूलं पाणौ यस्य सः = b) वृक्षस्य समीपम् =

VIII. लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत । **1 x2=2**

24. मुखम् चन्द्रः इव सुन्दरम् ।

IX. यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत । **2 x3=6**

25. भवतःका गतिः भवेत् ?

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

26. जित्वा पृथिवीं ददामि ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

X. सन्धिं विभज्य नाम लिखत । **1 x3=3**

27. a) गुरुर्ब्रह्मा । b) योगेनान्ते । c) युगादारभ्य ।

XI. प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत । **1 x3=3**

28. सीतां विचेतुं पथि चारणानाम् ।

XII. कवेः देश–काल–कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत । **1 x3=3**

29. वेदव्यासः अथवा भासः

XIII. पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **3 x 3=9**

30. चतुर्विधा भजन्ते मां जनाः सुकृतिनोऽर्जुन
आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥

31. रघूणामन्वयं वक्ष्ये तनुवाग्विभवोऽपि सन् ।
तद्गुणैः कर्णमागत्य चापलाय प्रचोदितः ॥

32. परमस्माकं त्वेको देशः परम्परानस्त्वेकैव ।
सिद्धिसाधने श्रद्धास्थानम् ध्येयोद्देशौ न तु भिन्नौ ॥

XIV. पद्यपाठस्य नाम विलिख्य पद्यं पूरयत । **1 x3=3**

33. शीलं -------------
------------- निधिः ॥

XV. दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **2 x4=8**

34. मेलुकोटे क्षेत्रम् अधिकृत्य लिखत ।

अथवा

मेलुकोटे क्षेत्रे श्रीरामानुजाचार्यस्य योगदानं विवृणुत ।

35. भारतस्य आदर्शनारी 'उभयभारती' इति विषयं संगृह्य लिखत ।

XVI. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत । **1 x 4 = 4**

36. एकदा एकः अर्चकः कारणान्तरेण अन्यं ग्रामं गन्तुम् इच्छति । तदा पूजार्थं स्वपुत्रीं नियोजयति । सा बाला देवालयं गत्वा देवं पूजयति । पूजान्ते नैवेद्यम् अन्नं खादितुं देवं पुनः पुनः प्रार्थयते । परं देवः अन्नं न खादति । तदा सा खिन्ना भूत्वा स्वशिरः तत्रस्थ पाषाणे घर्षयित्वा आत्मानं हन्तुं प्रयतते । तस्याः भक्त्या सन्तुष्टो देवः प्रत्यक्षो भूत्वा अन्नं खादति ।

प्रश्नाः

१. कः अन्यं ग्रामं गन्तुम् इच्छति ?

२. देवः किं न खादति ?

३. बाला कथम् आत्मानं हन्तुं प्रयतते ?

४. सन्तुष्टो देवः किं करोति ?

XVII. दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत । **1 x 4 =4**

37. स्वातन्त्र्योत्सवः अथवा कर्णाटकराज्योत्सवः

XVIII. पत्रं लिखत । **1 x 5 =5**

38. दिनत्रयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत ।

अथवा

स्वस्य अध्ययनप्रगतिम् उल्लिख्य मित्रं प्रति पत्रं लिखत ।

****

कर्नाटकप्रौढशिक्षण–परीक्षामण्डली
मार्गदर्शि प्रश्नपत्रम् – 2
2019-2020
(Regular Fresh)

विषयः – तृतीयभाषा संस्कृतम् | विषयसङ्केतः –67 S

समयः – 2.30 घण्टाः | अङ्काः – 80

I. अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । **8 x 1 = 8**

1. आचार्यः – अत्र एषा विभक्तिः वर्तते ।
   a) द्वितीया b) प्रथमा
   c) चतुर्थी d) सप्तमी
2. प्रेषयति – अत्र एषः लकारः वर्तते ।
   a) लोट् लकारः । b) लिट् लकारः ।
   c) लङ् लकारः । d) लट् लकारः ।
3. निशा – अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) दिवा b) रात्रिः
   c) सायम् d) रजनी
4. मधुसूदनः – अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) रामः b) कृष्णः
   c) अर्जुनः d) भीमः
5. अत्र समूहेतरपदम् इदं भवति ।
   a) कृत्वा b) गत्वा
   c) विमृश्य d) नत्वा
6. पठामि – अत्र एषः पुरुषः वर्तते ।
   a) प्रथमः b) मध्यमः
   c) उत्तमः d) अन्यः
7. छात्रः पाठं पठति – अत्र 'छात्रः' इति पदस्य कारकम् इदं भवति ।
   a) कर्तृकारकम् b) कर्मकारकम्
   c) करणकारकम् d) सम्प्रदानकारकम्
8. यथा– अत्र एषः प्रत्ययः अस्ति ।
   a) वतुप् b) थाल्
   c) छः d) म

II. चतुर्थं पदं लिखत । **4 x 1 = 4**

9. दशकण्ठः _ रावणः :: जानकी – ______।

10. अङ्गराजः – कर्णः :: देहरक्षा – _____।

11. श्रीकृष्णः – गीताचार्यः :: पार्थः – _______।

12. हिमघ्नः _ सूर्यः :: सर्वदा – ______।

III. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । **4x 1 = 4**

13. मेलुकोटे कस्मिन् मण्डले अस्ति ?

14. अर्जुनः अन्ते किं ज्ञातवान् ?

15. सीतां कः अपहृतवान् ?

16. कतिविधाः जनाः देवं भजन्ते ?

IV. द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत । **4 x2=8**

17. मेलुकोटे क्षेत्रस्य नामान्तराणि कानि ?

18. कर्णार्जुनयोः युद्धं कथम् आसीत् ?

19. दक्षिणामूर्तिं वर्णयत ।

20. रघुवंशीयराजाः कथम् आसन् ?

अथवा

कीदृशीम् उर्वीं दिलीपः एकपुरीमिव शशास ?

V. संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

21. ಮಹಾಭಾರತದ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು.

VI. कर्नाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

22. गोदावरी नदीतीरे विशालः शाल्मलीतरुः अस्ति । तत्र अनेके पक्षिणः निवसन्ति ।

VII. विग्रहवाक्यं लिखत । **1 x2=2**

23. a) शूलपाणिः b) ग्रामोत्सवः

अथवा

समस्तपदं लिखत ।

a) दिनं दिनम् = b) खगानाम् इन्द्रः =

VIII. लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत । **1 x2=2**

24. सर्वदो माधवः पायात् ।

IX. यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत । **2 x3=6**

25. गच्छ, अद्य अहं पुस्तकं न दास्यामि ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

26. सागर इव तिष्ठतु ते यशः ।
कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

X. सन्धिं विभज्य नाम लिखत । **1 x3=3**

27. a) रामस्तत्र b) पत्रालयः c) तदन्वये

XI. प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत । **1 x3=3**

28. स प्राण एव वसतीति विचित्रमेतत् ।

XII. कवेः देश–काल–कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत । **1 x3=3**

29. कालिदासः अथवा भोजराजः

XIII. पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **3 x 3=9**

30. कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।
मा कर्मफलहेतुर्भूः मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥

31. आकारसदृशप्राज्ञः प्रज्ञया सदृशागमः ।
आगमैः सदृशारम्भः आरम्भसदृशोदयः ॥

32. भारतवासिषु बाह्यो भेदे बहुत्र बहुधा दृष्टेऽपि ।
आन्तरङ्गिकी संस्कृतिरेका सनातनी नो बध्नाति ॥

XIV. पद्यपाठस्य नाम लिखित्वा पद्यं पूरयत । **1 x3=3**

33. सदयं ---------------
--------------- किम् ॥

XV. दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **2 x4=8**

34. विश्वसंस्कृतपुस्तकमेलायां के के अंशाः आसन् ?।

35. 'विक्रमः वेतालश्च' इति पाठस्य सारांशं सङ्गृह्य लिखत ।

अथवा

उभयभारती भारतस्य आदर्शनारी इति विषयं सङ्गृह्य लिखत ।

XVI. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत । **1 x 4 = 4**

36. कस्मिंश्चित् ग्रामे बहुकालपर्यन्तम् अनावृष्टिः आसीत् । भूमिः शुष्का जाता । पेयजलस्यापि अभावः जातः । तदा जनाः दैवज्ञस्य समीपं गत्वा पृष्टवन्तः । तदा सः त्रीणि वर्षाणि वृष्टिः न भविष्यति इति उक्तवान् । तत श्रुत्वा ग्रामवासिनः सर्वे जीवनार्थं बहुदूरं गतवन्तः । सः ग्रामः एव निर्जनः जातः ।

प्रश्नाः

१. बहुकालपर्यन्तं कुत्र अनावृष्टिः आसीत् ?

२. कस्य अभावः जातः ?

३. जनाः कस्य समीपं गत्वा पृष्टवन्तः ?

४. दैवज्ञः कति वर्षाणि वृष्टिः न भविष्यति इति उक्तवान् ?

XVII. दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत । **1 x 4 =4**

37. परिसरः अथवा सङ्गणकयन्त्रम् ।

XVIII. पत्रं लिखत । **1 x 5 =5**

38. दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत ।

अथवा

प्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं पितरं प्रति पत्रं लिखत ।

****

कर्नाटकप्रौढशिक्षण–परीक्षामण्डली

मार्गदर्शि प्रश्नपत्रम् – 1

2019-2020

(Private Fresh)

विषयः – तृतीयभाषा संस्कृतम् **विषयसङ्केतः – 67 S**

समयः – 2.45 घण्टाः **अङ्काः –100**

I. अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । 10 x 1 = 10

1. महाबलः: – अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) विष्णुः b) शिवः
   c) गणेशः d) शारदा
2. नृत्यन्ति – अत्र एषः लकारः वर्तते ।
   a) लिट् लकारः । b) लङ् लकारः ।
   c) लोट् लकारः । d) लट् लकारः ।
3. ग्रन्थालये – अत्र एषा विभक्तिः भवति ।
   a) सप्तमी b) तृतीया
   c) चतुर्थी d) पञ्चमी
4. देवाः – अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) दानवाः b) पशवः
   c) मानवाः d) गुरवः
5. पठितव्यः – अत्र एषः प्रत्ययः भवति ।
   a) तव्यत् b) क्त
   c) क्त्वा d) ल्यप्
6. गच्छ – अत्र एषः पुरुषः अस्ति ।
   a) प्रथमः b) मध्यमः
   c) उत्तमः d) अन्यः
7. रामाय – अत्र एतत् कारकं भवति ।
   a) कर्तृ b) कर्म
   c) करणम् d) सम्प्रदानम्
8. अस्मदीयः – अत्र विग्रहवाक्यं एवं भवति ।
   a) अस्माकम् अयम् b) तस्य अयम्
   c) भवतः अयम् d) युष्माकम् अयम्

9. गच्छन्, हसन्, पठन्, ज्ञातम् – अत्र समूहेतरपदम् इदं भवति ।

a)	गच्छन्	b)	हसन्
c)	पठन्	d)	ज्ञातुम्

10. अपादानकारकस्य विभक्तिः एषा भवति ।

a)	तृतीया	b)	चतुर्थी
c)	पञ्चमी	d)	सप्तमी

II. चतुर्थं पदं लिखत । **5 x 1 = 5**

11. अङ्गराजः – कर्णः :: महत्तरा – ______ ।
12. गुरुः – दक्षिणामूर्तिः :: निशामणिः – _____ ।
13. परम्परा – सम्प्रदायः :: ध्येयोद्देशौ – _______ ।
14. दशकण्ठः _ रावणः :: दाशरथिः – ______ ।
15. अशनम् _ आहारः :: उद्घोषः – ______ ।

III. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । **5x 1 = 5**

16. मेलायाः आयोजिका संस्था का ?
17. कर्णस्य सारथिः कः ?
18. विवेकानन्दस्य शिष्यः कः ?
19. अक्षयाः निधयः कति सन्ति ?
20. पठनार्थं का आवश्यकी ?

IV. द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत । **6 x2=12**

21. पुस्तकमेलायाः वेदिकायां के के अंशाः आसन् ?
22. ग्रन्थालयस्य ग्रन्थपालः किम् अचिन्तवान् ?
23. गणेशः कीदृशः ?

    अथवा

    शारदा कीदृशी ?
24. रघुवंशीयराजाः कथम् आसन् ?
25. मेलुकोटे क्षेत्रस्य नामान्तराणि कानि ?
26. अर्जुनः कृष्णं किम् अपृच्छत् ?

V. संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

27. ಶಿವಪಾರ್ವತಿಯರ ಪುತ್ರನು ಗಣೇಶನು. ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

VI. कर्नाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

28. उद्याने विशालः सरोवरः अस्ति । तत्र पक्षिणः विहरन्ति ।

VII. विग्रहवाक्यं लिखत । **1 x2=2**

29. a) यथाविधि b) महोत्सवः

अथवा

समस्तपदं लिखत ।

a) शूलं पाणौ यस्य सः = b) वृक्षस्य समीपम् =

VIII. लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत । **1 x2=2**

30. मुखम् चन्द्रः इव सुन्दरम् ।

X. यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत । **2 x3=6**

31. भवतः का गतिः भवेत् ?

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

32. जित्वा पृथिवीं ददामि ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

IX. सन्धिं विभज्य नाम लिखत । **1 x3=3**

33. a) गुरुर्ब्रह्मा । b) योगेनान्ते । c) युगादारभ्य ।

XI. प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत । **1 x3=3**

34. सीतां विचेतुं पथि चारणानाम् ।

XII. कवेः देश–काल–कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत । **2 x3=6**

35. वेदव्यासः अथवा भासः

36. भोजराजः

XIII. पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **4 x 3=12**

37. चतुर्विधा भजन्ते मां जनाः सुकृतिनोऽर्जुन
आर्तो जिज्ञासुरर्थार्थी ज्ञानी च भरतर्षभ ॥

38. रघूणामन्वयं वक्ष्ये तनुवाग्विभवोऽपि सन् ।
तद्गुणैः कर्णमागत्य चापलाय प्रचोदितः ॥

39. परमस्माकं त्वेको देशः परम्परानस्त्वेकैव ।
सिद्धिसाधने श्रद्धास्थानम् ध्येयोद्देशौ न तु भिन्नौ ॥

40. श्रद्धावान् लभते ज्ञानम् तत्परः संयतेन्द्रियः ।
ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति ॥

XIV. पद्यपाठस्य नाम विलिख्य पद्यं पूरयत । **1 x3=3**

41. शीलं -------------
------------- निधिः ॥

XV. दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **3 x4=12**

42. मेलुकोटे क्षेत्रम् अधिकृत्य लिखत ।

अथवा

मेलुकोटे क्षेत्रे श्रीरामानुजाचार्यस्य योगदानं विवृणुत ।

43. भारतस्य आदर्शनारी 'उभयभारती' इति विषयं संगृह्य लिखत ।

44. 'सनातनीं नो बध्नाति' पद्यस्य तात्पर्यं लिखत ।

XVI. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत । **1 x 5 = 5**

45. एकदा एकः अर्चकः कारणान्तरेण अन्यं ग्रामं गन्तुम् इच्छति । तदा पूजार्थं स्वपुत्रीं नियोजयति । सा बाला देवालयं गत्वा देवं पूजयति । पूजान्ते नैवेद्यम् अन्नं खादितुं देवं पुनः पुनः प्रार्थयते । परं देवः अन्नं न खादति । तदा सा खिन्ना भूत्वा स्वशिरः तत्रस्थ पाषाणे घर्षयित्वा आत्मानं हन्तुं प्रयतते । तस्याः भक्त्या सन्तुष्टो देवः प्रत्यक्षो भूत्वा अन्नं खादति ।

प्रश्नाः

१. कः अन्यं ग्रामं गन्तुम् इच्छति ?

२. देवः किं न खादति ?

३. बाला कथम् आत्मानं हन्तुं प्रयतते ?

४. सन्तुष्टो देवः किं करोति ?

५. बाला कं पुनः पुनः प्रार्थयते ?

XVII. दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत । **1 x 5 =5**

46. स्वातन्त्र्योत्सवः अथवा कर्णाटकराज्योत्सवः

XVIII. पत्रं लिखत । **1 x 5 =5**

47. दिनत्रयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत ।

अथवा

स्वस्य अध्ययनप्रगतिम् उल्लिख्य मित्रं प्रति पत्रमेकं लिखत ।

****

कर्नाटकप्रौढशिक्षण–परीक्षामण्डली

मार्गदर्शि प्रश्नपत्रम् – 2

2019-2020

(Private Fresh)

विषयः – तृतीयभाषा संस्कृतम् **विषयसङ्केतः – 67 S**

समयः – 2.45 घण्टाः **अङ्काः –100**

I. अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । **10 x 1 = 10**

1. आचार्यः – अत्र एषा विभक्तिः वर्तते ।
   a) द्वितीया b) प्रथमा
   c) चतुर्थी d) सप्तमी
2. प्रेषयति – अत्र एषः लकारः वर्तते ।
   a) लोट् लकारः । b) लिट् लकारः ।
   c) लङ् लकारः । d) लट् लकारः ।
3. निशा – अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) दिवा b) रात्रिः
   c) सायम् d) रजनी
4. मधुसूदनः – अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति ।
   a) रामः b) कृष्णः
   c) अर्जुनः d) भीमः
5. अत्र समूहेतरपदम् इदं भवति ।
   a) कृत्वा b) गत्वा
   c) विमृश्य d) नत्वा
6. पठामि – अत्र एषः पुरुषः वर्तते ।
   a) प्रथमः b) मध्यमः
   c) उत्तमः d) अन्यः
7. छात्रः पाठं पठति – अत्र छात्रः इति पदस्य कारकम् इदं भवति ।
   a) कर्तृकारकम् b) कर्मकारकम्
   c) करणकारकम् d) सम्प्रदानकारकम्
8. यथा– अत्र एषः प्रत्ययः अस्ति ।
   a) वतुप् b) थाल्
   c) छः d) म

9. लिखन् – अत्र एषः प्रत्ययः अस्ति ।

a)	शतृ	b)	क्त्वा
c)	क्तवतु	d)	तुमुन्

10. अधिकरणकारकस्य विभक्तिः एषा भवति ।

a)	चतुर्थीविभक्तिः	b)	सप्तमीविभक्तिः
c)	पञ्चमीविभक्तिः	d)	तृतीयाविभक्तिः

II. चतुर्थं पदं लिखत । **5 x 1 = 5**

11. दशकण्ठः – रावणः	::	जानकी	–	______।
12. अङ्गराजः – कर्णः	::	देहरक्षा	–	_____।
13. श्रीकृष्णः – गीताचार्यः	::	पार्थः	–	________।
14. हिमघ्नः – सूर्यः	::	सर्वदा	–	______।
15. निशामणिः – शिरोमणिः	::	दीर्घायुः	–	______।

III. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । **5x 1 = 5**

16. मेलुकोटे कस्मिन् मण्डले अस्ति ?

17. अर्जुनः अन्ते किं ज्ञातवान् ?

18. सीतां कः अपहृतवान् ?

19. कतिविधाः जनाः देवं भजन्ते ?

20. सूर्यः केषां पतिः ?

IV. द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत । **6 x2=12**

21. मेलुकोटे क्षेत्रस्य नामान्तराणि कानि ?

22. कर्णार्जुनयोः युद्धं कथम् आसीत् ?

23. दक्षिणामूर्तिं वर्णयत ।

24. रघुवंशीयराजाः कथम् आसन् ?

अथवा

कीदृशीम् उर्वीं दिलीपः एकपुरीमिव शशास ?

25. विश्वसंस्कृतमेलायां के के अंशाः आसन् ?

26. रामः सीतां विना कथं वसति ?

V. संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

27. ಮಹಾಭಾರತದ ಭೀಷ್ಮಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು.

VI. कर्नाटकभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत । **1 x2=2**

28. गोदावरी नदीतीरे विशालः शाल्मलीतरुः अस्ति । तत्र अनेके पक्षिणः निवसन्ति ।

VII. विग्रहवाक्यं लिखत । **1 x2=2**

29. a) शूलपाणिः b) ग्रामोत्सवः

अथवा

समस्तपदं लिखत ।

a) दिनं दिनम् = b) खगानाम् इन्द्रः =

VIII. लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत । **1 x2=2**

30. सर्वदो माधवः पायात् ।

IX. यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत । **2 x3=6**

31. गच्छ; अद्य अहं पुस्तकं न दास्यामि ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

32. सागर इव तिष्ठतु ते यशः ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

X. सन्धिं विभज्य नाम लिखत । **1 x3=3**

33. a) गुरुर्ब्रह्मा । b) योगेनान्ते । c) युगादारभ्य ।

XI. प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत । **1 x3=3**

34. स प्राण एव वसतीति विचित्रमेतत् ।

XII. कवेः देश–काल–कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत । **2 x3=6**

35. कालिदासः अथवा डा ॥ बा.श्री. रामकृष्णराव्

36. भोजराजः

XIII. पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **3 x 4=12**

37. कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।
मा कर्मफलहेतुर्भूः मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥

38. आकारसदृशप्राज्ञः प्रज्ञया सदृशागमः ।
आगमैः सदृशारम्भः आरम्भसदृशोदयः ॥

39. भारतवासिषु बाह्यो भेदे बहुत्र बहुधा दृष्टेऽपि ।
आन्तरङ्गिकी संस्कृतिरेका सनातनी नो बध्नाति ॥

40. ततो हनुमान् दशकण्ठनीतां
सीतां विचेतुं पथिचारणानाम् ।
महेन्द्रशैलस्य खगेन्द्रवेगः
प्रस्थादुदस्यान् प्रथमानवेगः ॥

XIV. पद्यपाठस्य नाम विलिख्य पद्यं पूरयत । **1 x3=3**

41. सदयं ------------- ।
------------- किम् ॥

XV. दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया संस्कृतभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । **3 x4=12**

42. विश्वसंस्कृतपुस्तकमेलायां के के अंशाः आसन् ?

43. 'विक्रमः वेतालश्च' इति पाठस्य सारांशं सङ्गृह्य लिखत ।

अथवा

उभयभारती भारतस्य आदर्शनारी इति विषयं सङ्गृह्य लिखत ।

44. भारतस्य विविधतायां एकतां वर्णयत ।

XVI. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत । **1 x5 = 5**

45. कस्मिंश्चित् ग्रामे बहुकालपर्यन्तम् अनावृष्टिः आसीत् । भूमिः शुष्का जाता । पेयजलस्यापि अभावः जातः । तदा जनाः दैवज्ञस्य समीपं गत्वा पृष्टवन्तः । तदा सः त्रीणि वर्षाणि वृष्टिः न भविष्यति इति उक्तवान् । तत श्रुत्वा ग्रामवासिनः सर्वे जीवनार्थं बहुदूरं गतवन्तः । सः ग्रामः एव निर्जनः जातः ।

प्रश्नाः

१. बहुकालपर्यन्तं कुत्र अनावृष्टिः आसीत् ?

२. कस्य अभावः जातः ?

३. जनाः कस्य समीपं गत्वा पृष्टवन्तः ?

४. दैवज्ञः कति वर्षाणि वृष्टिः न भविष्यति इति उक्तवान् ?

५. ग्रामवासिनः सर्वे किमर्थं बहुदूरं गतवन्तः ?

XVII. दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत । **1 x 5 =5**

46. परिसरः अथवा सङ्गणकयन्त्रम् ।

XVIII. पत्रं लिखत । **1 x 5 =5**

47. दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य वर्गोपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत ।

अथवा

प्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं पितरं प्रति पत्रं लिखत ।

****